

Umělecký pasíř / umělecká pasířka (kód: 82-007-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání: Umělecký pasíř
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v technických a výtvarných podkladech pro ruční zhotovování pasířských uměleckořemeslných předmětů	3
Samostatné zpracování výtvarného záměru pro ruční zhotovování užitekových a dekorativních výrobků uměleckého pasířství	3
Volba postupu práce, způsobu zpracování, nástrojů, pomůcek a materiálů pro ruční zhotovování užitekových a dekorativních výrobků uměleckého pasířství	3
Zhotovování pasířských výrobků	3
Provedení povrchové úpravy rukodělných výrobků z kovů	3
Provádění rekonstrukce pasířských výrobků, např. přileb, štítů, mříží, dobových rekvizit, stylových dveřních rukojetí apod.	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v technických a výtvarných podkladech pro ruční zhotovování pasířských uměleckořemeslných předmětů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se v předložené dokumentaci a číst technické výkresy dané uměleckořemeslné pasířské práce	Praktické předvedení
b) Zařadit předložené uměleckořemeslné pasířské předměty k příslušnému slohovému období, popsat příslušný umělecký sloh a historické souvislosti	Praktické předvedení
c) Stanovit a popsat technologický postup včetně návazností jednotlivých pracovních operací pro zhotovení určeného uměleckořemeslného pasířského výrobku a vysvětlit způsob provedení technologických operací jedno zhotovení	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Samostatné zpracování výtvarného záměru pro ruční zhotovování užitkových a dekorativních výrobků uměleckého pasířství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit výtvarný návrh a příslušnou technickou dokumentaci zadaného uměleckořemeslného výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Stanovit technologický postup a techniku zhotovení zadaného, resp. navrženého výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Volba postupu práce, způsobu zpracování, nástrojů, pomůcek a materiálů pro ruční zhotovování užitkových a dekorativních výrobků uměleckého pasířství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhodnotit vlastní vytvořený výtvarný návrh a technickou dokumentaci zadaného pasířského výrobku z hlediska jeho konstrukce a stylu	Praktické předvedení
b) Objasnit zvolený technologický postup, způsob provedení jednotlivých technologických operací a jejich návaznost při zhotovování zadaného pasířského výrobku podle vlastního výtvarného návrhu a technické dokumentace	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Zhotovování pasířských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit vhodný materiál, nástroje, nářadí a pomůcky pro zhotovení zadaného pasířského výrobku podle vlastního návrhu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zhotovit zadaný pasířský výrobek podle vlastního výtvarného návrhu a technické dokumentace	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Provedení povrchové úpravy rukodělných výrobků z kovů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést zvolenou povrchovou úpravu na zadaném výrobku	Praktické předvedení
b) Popsat postupy povrchové úpravy umělé oxidace mědi a jejích slitin - moření, opalování, pískování, broušení, leštění, mat	Ústní ověření
c) Popsat postupy povrchové úpravy smaltováním, damastováním, taušírováním, leptáním, galvanickým pokovováním, cinováním	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění rekonstrukce pasířských výrobků, např. přileb, štítů, mříží, dobových rekvizit, stylových dveřních rukojetí apod.

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat sloh a styl předložené poškozené původní pasířské práce	Ústní ověření
b) Zjistit rozsah poškození, popsat provádění prvotní a následné dokumentace	Praktické předvedení
c) Stanovit a vysvětlit technologický postup rekonstrukce včetně výběru vhodných materiálů, nástrojů, nářadí a pomůcek při zachování původních materiálů a technik	Praktické předvedení
d) Stanovit a objasnit provedení konzervace původní pasířské práce	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/umelecky-pasir#zdravotni-zpusobilost>).

V rámci hodnocení odborné způsobilosti Orientace v technických a výtvarných podkladech pro ruční zhotovování pasířských uměleckořemeslných předmětů autorizovaná osoba určí, co bude předmětem praktického předvedení a ústního ověření u zkoušky.

Při ověřování kritéria hodnocení a) výše uvedené odborné způsobilosti uchazeč předvede orientaci v dokumentaci jednoho předloženého pasířského předmětu. Ověření kritéria hodnocení b) uchazeč předvede na 5 předmětech předložených autorizovanou osobou. Ověření kritéria hodnocení c) spočívá v předvedení požadavků stanovených tímto kritériem na předmětu určeném a předloženém autorizovanou osobou.

Předloženými uměleckořemeslnými pasířskými výrobky mohou být např. svítidlo, mříž, nádoba, svícen, schránka, kovová písmena, pro rekonstrukce pak např. přilby, štít, dobová rekvizita, stylová dveřní rukojeť.

Pro ověření odborné způsobilosti Samostatné zpracování výtvarného záměru pro ruční zhotovování užitkových a dekorativních výrobků uměleckého pasířství bude zadáno zpracování výtvarného návrhu a technické dokumentace 30 dní před začátkem konání zkoušky; uchazeč odevzdá autorizované osobě ve fyzické podobě ručně vypracovaný technický výkres a skicu formátu A3, dle uvedeného zadání, nejdéle 7 dní před konáním vlastní zkoušky. Zadáním se rozumí zpracování výtvarného návrhu a technické dokumentace k jednomu výrobku zadaného autorizovanou osobou, tj. např. svítidlo, mříž, nádoba, svícen, schránka, nápis z kovových písmen, plastika.

Ověření odborné způsobilosti Zhotovování pasířských výrobků spočívá ve zhotovení jednoho výrobku dle vlastního návrhu zpracovaného v rámci odborné způsobilosti Samostatné zpracování výtvarného záměru pro ruční zhotovování užitkových a dekorativních výrobků uměleckého pasířství.

Ověřování dle tohoto standardu by mělo představovat komplex navazujících činností vedoucích k dohotovení finálního produktu s využitím příslušných technologických postupů a technik. Při ověřování kompetencí zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet především k dodržování povinností pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci a dodržování technologické kázně.

Při hodnocení hotového výrobku je třeba posuzovat kvalitu a přesnost jeho provedení; při ústním ověřování je třeba posuzovat jak samostatnost odpovědí, tak i schopnost odpovídat na návodné a doplňující otázky.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí..

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání umělecký pasíř a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslné pasířské výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti uměleckořemeslné pasířské výroby.
- b) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání umělecký pasíř + střední vzdělání s maturitní zkouškou v příslušném nástavbovém oboru vzdělání a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslné pasířské výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti uměleckořemeslné pasířské výroby.
- c) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti výtvarného nebo uměleckořemeslného zpracování kovů a alespoň 5 let odborné praxe v uvedené oblasti nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktických cvičení v oblasti výtvarného nebo uměleckořemeslného zpracování kovů.
- d) Vyšší odborné vzdělání v oblasti výtvarného nebo uměleckořemeslného zpracování kovů nebo restaurování kovů a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslné pasířské tvorby nebo výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktických cvičení v příslušné oblas .

Další požadavky:

- •Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- •Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Uměleckopasířská dílna splňující požadavky bezpečnosti a hygieny práce se základním vybavením:

- základní souprava ručního nářadí pro práci pasíře
- soustruh na kovoobrábění
- stojanová vrtačka
- pásová pila
- ohýbačka
- zakružovačka
- signovačka
- ruční vrtačka
- svářecí a pájecí souprava
- pracovní stůl a svěrák
- leštírna a oxidovna
- ochranné pracovní pomůcky příslušné k jednotlivým strojním zařízením

Pro ověření jednotlivých kritérií hodnocení autorizovaná osoba připraví:

- technická dokumentace konkrétního uměleckořemeslného pasířského výrobku včetně návrhu(ů) a výkresu(ů)
- pět pasířských uměleckořemeslných výrobků z různých slohových období nebo jejich fotodokumentace
- poškozený výrobek původní uměleckořemeslné pasířské práce

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, zajistí materiál pro zhotovení pasířského výrobku dle zadání tohoto standardu, tj. pro ověření všech kompetencí tohoto standardu.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 20 až 24 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška je rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, sekce uměleckořemeslná, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Restaurátorský ateliér Sylvie Kroupová

Rudolfinea, o. s.

Štěpán Skalický – OSVČ, umělecký pozlacovač a učitel praktického vyučování na SOŠ uměleckořemeslné, Praha